

TUNGKOL SAAN ANG MODYUL

Ang oras ay mahalaga sa bawat isa sa atin. Ginagamit ito upang sukatin ang tagumpay ng isang tao, ang kanyang pag-unlad, at pagtupad ng adhikain sa buhay. Ginagamit din ang oras bilang batayan sa paggawa ng mahahalagang bagay, tulad ng pag-iskedyul ng mga gawain at proyekto.

Lahat ng gawain ng tao ay may kaugnayan sa oras tulad halimbawa sa ating pagkain. Kumakain tayo sa takdang oras sa isang araw. May mga takdang oras din para tayo ay magtrabaho at matulog.

Sa modyul na ito, tatalakayin natin kung paano ginagamit ang oras sa ating pang-araw-araw na gawain. Mabibigyan din tayo ng mga ideya kung paano maisasaayos ang pamamahala ng oras natin para magamit ito nang maayos at kapaki-pakinabang.

Nahahati sa tatlong aralin ang modyul na ito. Ito ay ang sumusunod:

Aralin 1 – Ilang Oras Pa

Aralin 2 – Tamang Iskedyul

Aralin 3 – Pagbabasa ng Talaan ng Oras

MGA MATUTUTUHAN MO SA MODYUL

Pagkatapos mong pag-aralan ang modyul na ito, inaasahang:

- ◆ makukwenta mo ang pagkakaiba ng dalawang naitalang oras, ginamitan man ito ng labindalawahan o dalawampu't apatang oras na orasan;
- ◆ makagagawa ka ng iskedyul ng iyong mga gawain; at
- ◆ mababasa at maiintindihan mo ang talaan ng oras ng pagdating at pag-alis ng mga transportasyon o talaorasan.

MGA KAALAMANG MAAARING ALAM MO NA

Bago mo simulan ang modyul, sagutin muna ang sumusunod na mga katanungan. Ito ay para malaman mo kung anu-ano na ang mga alam mo tungkol sa mga paksa sa modyul na ito.

1. Si Aling Gina ay nagsimulang maglaba nang 2:25 ng hapon at natapos siya nang bandang 5:10 ng hapon. Gaano katagal na naglaba si Aling Gina?

Solusyon:

2. Nagsimulang magtrabaho si Mang Ramon sa kanyang bukid nang ika-1050 oras at natapos siya nang ika-1420 oras. Gaano katagal na nagtrabaho sa bukid si Mang Ramon?

Solusyon:

3. Maysakit si Nelson at kailangan niyang uminom ng gamot tuwing ikalawa at kalahating oras. Kung nagsimula siyang uminom ng gamot sa ika-0920 oras, anong oras siya iinom para sa pangalawa at pangatlong pag-inom niya ng gamot?

Solusyon:

4. May mga Pilipinong mahilig pa sa ugaling *mañana habit* o ang ugaling pagpapabukas ng mga gawaing maaaring gawin sa ngayon. Ipaliwanag ang hindi mabuting epekto nito at magbigay ng mga panukala o suhestyon kung paano mababago ang ugaling ito.

5. Tingnan ang talaorasan sa ibaba.

Mula Manila tungo sa	Bilang ng Biyahe/ Uri ng Sasakyan	Dalas ng Pag-alis	Oras ng Pag-alis	Oras ng Pagdating
Zamboanga	PR 123 (A320/B737)	Araw-araw	0450H	0620H
Zamboanga	PR 125 (B737)	Araw-araw	1530H	1700H

Mula Manila tungo sa	Bilang ng Biyahe/ Uri ng Sasakyan	Dalas ng Pag-alis	Oras ng Pag-alis	Oras ng Pagdating
Zamboanga	PR 124 (A320/B737)	Daily	0720H	0850H
Zamboanga	PR 126 (B737)	Daily	1740H	1910H

Batay sa talaorasan, sagutin ang mga sumusunod:

- a. Anong bilang at mga uri ng sasakyan ang nakatakdang umalis galing sa Maynila patungong Zamboanga sa ika-5:40 ng hapon?

- b. Ano ang oras ng pagdating ng biyahe bilang PR 123?

- c. Saan patungo ang biyahe bilang PR 124?

- d. Anong oras darating ang biyahe bilang PR 126?

Nasagot mo ba nang tama ang mga katanungan? Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa mga pahina 45–46 ng modyul na ito.

Kung tama ang lahat ng iyong kasagutan, magaling! Marami ka nang nalalaman tungkol sa mga paksa sa modyul. Maaari mo pa rin itong pag-aralan upang mabalik-aralan ang mga nalalaman mo na. Maaari ring maragdagan pa nito ang iyong nalalaman.

Kung mababa ang iyong iskor, huwag mabahala. Pag-aralan ang modyul at matututo ka ng mga kaalamang magagamit mo sa pang-araw-araw na buhay. Kung pag-aaralan mong mabuti ang modyul na ito, tiyak na masasagot mong lahat ang mga pagsusulit at pagsasanay. Handa ka na ba?

Maaari mo nang simulan ang Aralin 1 sa susunod na pahina.

Ilang Oras Pa

Ano ang oras? Araw-araw gumagamit tayo ng orasan o relos, kalendaryo, at talaan ng iskedyul para ayusin ang ating mga gawain. Ang oras o panahon ay mahalaga sa atin. Subalit bihira sa atin ang nakapagpapaliwanag kung ano ang oras.

Ang modyul na ito ay hindi para subuking ipaliwanag kung ano ang oras, na isang mahirap na konsepto maging sa mga dalubhasa sa siyensya. Sa halip, pag-aaralan mo sa modyul na ito kung paano sukatin ang oras at kung paano ito gamitin nang tama para maisaayos ang iyong mga gawain.

Pagkatapos mong pag-aralan ang araling ito, inaasahang:

- ◆ matutukoy mo ang mga pangkaraniwang pamantayan sa pagsukat ng oras; at
- ◆ makukwenta mo ang pagitan ng oras batay sa dalawang pagbasa ng oras na ginagamitan ng labindalawang sukat at dalawampu't apat na sukat ng oras.

Subukin Natin Ito

A. Tingnan natin kung kaya mong sukatin ang haba ng oras ng isang pangyayari. Subukin mong sagutin ang sumusunod na mga tanong. Maaaring ang sagot mo ay nasa segundo, minuto, oras, araw, linggo, buwan, o taon. Maaari mo ring ibigay ang katumbas lamang nito sakaling hindi mo alam ang eksaktong sukat.

1. Gaano katagal ka magsipilyo ng iyong ngipin?

2. Gaano kahaba ang tulog mo sa gabi?

3. Ilang taon pa mula ngayon para umabot ka sa gulang na limampu (50)?

4. Gaano kadalas ka maggupit ng iyong mga kuko?

5. Gaano katagal para basahin mo ang pangungusap na ito?

6. Gaano katagal pa bago ang iyong susunod na kaarawan?

B. Bakit mahalaga ang pagsusukat ng oras? Ipaliwanag ang iyong sagot.

Ihambing ang iyong sagot sa batayan sa pagwawasto pahina 47 ng modyul na ito.

Sa ibaba ay mga halimbawang sagot para sa mga katanungan 1–6:

1. Gaano katagal ka magsipilyo ng iyong ngipin?

Limang (5) minuto

2. Gaano kahaba ang tulog mo sa gabi?

Pitong (7) oras

3. Ilang taon pa mula ngayon para umabot ka sa gulang na limampu (50)?

Tatlumpong (30) taon mula ngayon

4. Gaano kadalas ka maggupit ng iyong mga kuko?

Minsan sa isang linggo

5. Gaano katagal para basahin mo ang pangungusap na ito?

Tatlong (3) segundo

6. Gaano katagal pa bago ang iyong susunod na kaarawan?

Sampung (10) buwan mula ngayon

Nakasalalay sa oras ang ating mga gawain. Kung hindi natin susukatin ang oras, ang ating mga gawain ay maaaring magulo o hindi magawa. Makatutulong sa atin ang pagsukat sa oras para malaman kung gaano katagal naganap o magaganap ang isang pangyayari. Masusukat din nito ang tagal o panahong nagugugol sa isang gawaing naganap, kasalukuyang nagaganap, o magaganap pa lamang.

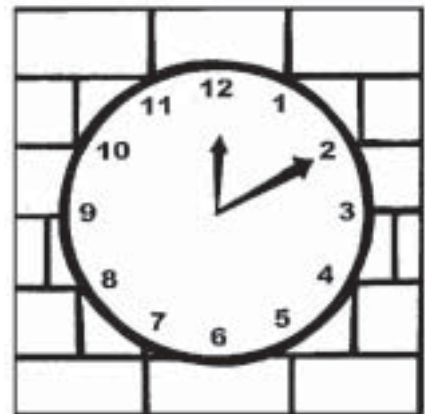
Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Alam mo ba na may dalawang uri ng orasan na ating pinagbabatayan para makapagsabi tayo kung anong oras na? Ito ay ang labindalawahang-oras (12-hour) at dalawampu't apatang-oras (24-hour) na orasan. Pag-aralan natin ang mga ito.

Ang Labindalawahang-oras na Orasan

Ang relos o orasan na karaniwan nating ginagamit para sukatin ang oras ay ang labindalawahang-oras na orasan. Tingnan ang larawan ng isang labindalawahang-oras na orasan. Nahahati ito sa labindalawang oras.

Dahil may dalawampu't apat na oras sa isang araw, dalawang beses na iikot ang labindalawahang-oras na orasan sa isang araw. Isang bahagi ng araw ay mula (12:01 ng hatinggabi hanggang ika-11:59 ng umaga. Ang isang kalahati ng araw ay mula 12:00 ng tanghali hanggang hatinggabi o 12:00 ng gabi.

Alam mo ba kung ano ang ibig sabihin ng A.M. at P.M.? Nagmula sa salitang Latin na *ante meridian* ang terminong “A.M.” Samantala, ang “P.M.” ay mula rin sa salitang Latin na *post meridian*—na tumutukoy sa pagitan ng tanghali at hatinggabi. Ano mang oras sa A.M. ay nagaganap mula hatinggabi (12:01A.M.) hanggang katanghalian (11:59 A.M.).

Pagsukat sa Pagitan ng Oras (12:00 ng tanghali at 12:00 ng gabi)

Paano susukatin ang pagitan ng oras sa isang labindalawahang oras na orasan? Basahin ang mga halimbawa sa ibaba para malaman.

HALIMBAWA 1

Ang mga estudyante ni Gng. Santos ay nagsimulang kumuha ng pagsusulit nang ika-9:00 ng umaga at natapos nang ika-11:30 ng umaga. Gaano katagal ang pagsusulit ng mga estudyante?

Solusyon:

Ang dalawang nakasaad na oras ay parehong naitala sa umaga, kaya pwede na nating gamitin ang paraan ng pagbabawas o *subtraction*. Ihiwalay ang oras sa minuto.

	Oras	Minuto
Tapos ng pagsusulit	11	30
Simula ng pagsusulit	- 9	- 0 0
	2	3 0

← Sagot

Ang sagot ay dalawa (2) at kalahating oras. Ito ang haba ng pagsusulit ng mga estudyante ni Gng. Santos.

HALIMBAWA 2

Si Ate Nida ay maysakit at kailangang uminom ng gamot. Uminom siya ng gamot ngayong gabi sa oras na 6:45 P.M. at uminom siya uli sa oras na 10:15 P.M. Ano ang pagitan ng oras ng pag-inom ni Ate Nida ng gamot?

Solusyon:

Ang dalawang nakatalang oras ng pag-inom ng gamot ni Ate Nida ay parehong nasa P.M., kaya maaari nating gamitin ang paraan ng pagbabawas. Ihiwalay uli ang oras sa minuto.

	Oras	Minuto	
Pangalawang pag-inom	10	15	→ Ang babawasan (minuend)
Unang pag-inom	- 6	- 45	→ Ang ibabawas (subtrahend)

Pansinin na mas mataas ang ating ibabawas sa babawasan. Kailangang bawasan ng isang oras ang sampung oras at ito ay isulat sa katumbas nitong 60 minuto at idagdag sa 15 minuto na ating babawasan. Ito ay magiging:

	Oras	Minuto	
Bawasan ng isang oras →	10 - 1 - 6	15 + 60 - 45	← Idagdag ang katumbas ng isang oras = 60 minuto

Sa simpleng ayos, ganito ang makikita natin:

Oras	Minuto
9	75
- 6	- 45
3	30

Ang sagot ay: Ang pagitan na oras ng pag-inom ng gamot ni Ate Nida ay tatlo at kalahating oras.

Ngayon, subukin naman nating sagutin ang mga katanungang may nakatalang oras sa P.M. at A.M.

HALIMBAWA 3

Si Mang Anding ay nagsimulang magtrabaho sa kanyang bukid nang ika-7:10 ng umaga at natapos siya nang ika-3:35 ng hapon. Gaano katagal nagtrabaho si Mang Anding sa kanyang bukid?

Solusyon:

Kailangan natin ng hiwalay na pagkwenta sa haba ng oras ng pinagtrabaho ni Mang Anding sa umaga. Ganoon din sa haba ng pinagtrabaho niya sa hapon.

- A. Ang oras na pinagtrabaho ni Mang Anding sa umaga (7:10 ng umaga hanggang 12:00 ng tanghali)

Oras	Minuto	
12	00	→ (babawasan)
- 7	- 10	→ (ibabawas)

Pansinin na sa hanay ng minuto, ang babawasan ay mas maliit sa ibabawas. Kailangan nating bawasan ng isang oras ang labindalawang oras (12) at isulat natin ito sa katumbas nitong minuto (60 minuto) at idagdag sa hanay ng minuto na babawasan.

Oras	Minuto	
12 - 1	00 + 60	← Dagdagan ng 60 minuto
- 7	- 10	

Bawasan ng isang oras →

Sa simpleng paraan, ito'y magiging:

Oras	Minuto
11	60
- 7	- 10
Sagot → 4	50

Si Mang Anding ay nagtrabaho sa kanyang bukid noong umaga sa tagal na apat (4) na oras at limampung (50) minuto.

- B. Ang oras na pinagtrabaho ni Mang Anding sa hapon (12:00 ng tanghali hanggang 3:35 ng hapon)

Ang oras na pinagtrabaho ni Mang Anding sa hapon ay umabot sa tatlong (3) oras at tatlumpu't limang (35) minuto.

C. Kabuuang oras na pinagtrabaho ni Mang Anding sa maghapon:

Pagsamahin ang oras na pinagtrabaho niya sa umaga at sa hapon.

	Oras	Minuto
Umaga	4	50
Hapon	+ 3	+ 35
	7	85

Ang 85 minuto ay katumbas sa isang oras at dalawampu't limang minuto.

	Oras	Minuto	
	7	85	
Magdagdag ng isang oras	+ 1	60	Magbawas ng 60 minuto
Sagot	8	25	8 oras 25 minuto

Si Mang Anding ay nagtrabaho sa kanyang bukid sa loob ng walo (8) at dalawampu't limang (25) minuto.

Subukin Natin Ito

- Si Aling Flor ay nagsimulang maghurno ng tinapay nang ika-2:25 ng hapon at natapos siya bandang ika-4:40 ng hapon. Gaano katagal siyang naghurno ng tinapay?

Solusyon:

Oras	Minuto

- Si Mang Pedro ay nagsimulang magtrabaho sa pabrikang pinapasukan niya nang ika-7:30 ng umaga at natapos siyang magtrabaho nang ika-5:40 ng hapon. Gaano katagal na nagtrabaho si Mang Pedro?

Solusyon:

Ihiwalay ang pagkwenta ng oras sa umaga at sa hapon.

- a. Oras na pinagtrabaho ni Mang Pedro sa umaga (7:30 ng umaga hanggang 12:00 ng tanghali)

Oras	Minuto

- b. Oras na pinagtrabaho ni Mang Pedro sa hapon (12:00 ng tanghali hanggang 5:40 ng hapon)

Oras	Minuto

- c. Kabuuang oras na pinagtrabaho ni Mang Pedro sa umaga at sa hapon.

	Hours	Minutes
Umaga		
Hapon		

Kabuuang oras na pinagtrabaho ni Mang Pedro sa isang araw.

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa mga pahina 47–48.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Ang Dalawampu't Apatang-oras na Orasan

Ang dalawampu't apatang-oras na orasan ay karaniwang ginagamit sa mga syentipikong gawain. Kilala rin ito bilang oras militar (*military time*). Higit na madali ang pagkwenta sa pagitan ng oras kung gagamitin ang sistemang ito.

Ang dalawampu't apatang-oras na orasan ay nagsisimula sa hatinggabi, 12:01 A.M. (0000 oras) hanggang sa ika-12:00 ng gabi (2400 oras). Sa ibaba ay makikita mo ang katumbas ng oras sa labindalawahang-oras na orasan at sa dalawampu't apatang-oras na orasan.

12-oras	Katumbas sa 24-oras	12-oras	Katumbas sa 24-oras
1:00 A.M.	0100	1:00 P.M.	1300
2:00 A.M.	0200	2:00 P.M.	1400
3:00 A.M.	0300	3:00 P.M.	1500
4:00 A.M.	0400	4:00 P.M.	1600
5:00 A.M.	0500	5:00 P.M.	1700
6:00 A.M.	0600	6:00 P.M.	1800
7:00 A.M.	0700	7:00 P.M.	1900
8:00 A.M.	0800	8:00 P.M.	2000
9:00 A.M.	0900	9:00 P.M.	2100
10:00 A.M.	1000	10:00 P.M.	2200
11:00 A.M.	1100	11:00 P.M.	2300
12:00 A.M. (noon)	1200	12:00 midnight	2400

Tingnan ang ilang halimbawa kung paano magkwenta ng pagitan ng oras sa dalawampu't apatang-oras na orasan.

HALIMBAWA 1

Si Mang Lito, isang drayber ng dyipni, ay nagsimulang magbiyahe sa kanyang ruta sa oras na 0745. Natapos ang kanyang biyahe sa oras na 1550. Gaano katagal nagbiyahe si Mang Lito?

Solusyon:

Gamitin ang paraang pagbawas sa dalawang nakatalang oras. Ihiwalay ang oras sa minuto.

Oras	Minuto
15	50
– 07	– 45
8	5

Si Mang Lito ay nagbiyahe sa tagal na walong (8) oras at limang (5) minuto.

HALIMBAWA 2

Si Aling Selya ay nagtatrabaho bilang sekretarya sa isang maliit na opisina. Siya ay may obertaym tuwing Sabado. Nang nakaraang Sabado nagsimula siyang mag-obertaym sa oras na 0930 at natapos sa oras na 1615. Gaano katagal siyang nagtrabaho ng obertaym sa opisina?

Solusyon:

Gamitin ang paraan ng pagbawas sa dalawang nakatalang oras. Ihiwalay ang oras sa minuto.

Oras	Minuto	
16	15	← babawasan
- 09	- 30	← ibabawas

Pansinin na sa hanay ng minuto, mas malaki ang ibabawas kaysa sa babawasan. Kailangang bawasan ng isang oras ang 16 sa hanay ng oras at isulat ito sa katumbas na minuto (60 minuto) at idagdag sa 15 minuto para lumaki ang minuto na babawasan.

Oras	Minuto	
16 - 1	15 + 60	← Dagdagan ng 60 minuto
- 09	- 30	

Bawasan ng isang oras

Oras	Minuto	
15	75	← babawasan
- 09	- 30	← ibabawas
6	45	

Si Aling Selya ay nag-obertaym sa tagal na 0645 o anim (6) na oras at apatnapu't limang (45) minuto.

HALIMBAWA 3

Si Aling Lucia ay kailangang uminom ng gamot na nireseta sa kanya ng doktor sa bawat apat at kalahating oras. Kung nagsimula siyang uminom nang 6:00 ng umaga, anong oras siya iinom para sa pangalawa at pangatlong pag-inom ng gamot?

Solusyon:

Alamin natin kung anong oras iinom si Aling Lucia para sa pangalawang inuman niya ng gamot. Siya ay unang uminom ng gamot nang 6:00 ng umaga. Mas madaling kunin ang pagitan ng oras kung gagamit tayo ng dalawampu't apat na orasan. Isusulat natin ang oras na 6:00 ng umaga sa katumbas nito sa dalawampu't-apatang-oras na orasan o sa tinatawag na oras militar. Ang 6:00 ay 0600 na oras.

	Oras	Minuto		Oras para sa pangalawang pag-inom ng gamot
	06	00		
Magdagdag ng 4 na oras →	+ 4	30 ←	Magdagdag ng 30 minuto	
	10	30		1030

Si Aling Lucia ay muling iinom ng kanyang gamot sa oras na 1030 ng umaga.

Alamin natin kung kailan ang susunod na pag-inom niya ng gamot.

	Oras	Minuto		Oras para sa pangatlong pag-inom ng gamot
	10	30		
Magdagdag ng 4 na oras →	+ 4	30 ←	Magdagdag ng 30 minuto	
	14	60		1460

Ang sagot ay 1460 na oras. Walang ganitong oras sa talaan ng dalawampu't apatang-oras na orasan. Ang pinakamataas na oras na nakatala sa dalawampu't apatang-oras na orasan ay 23. Kung lalampas sa bilang na ito, bawasan ng 24 sa hanay ng oras.

Kung sa minuto naman, ang pinakamataas na aabutin ay 59. Kung lalampas sa numerong ito, bawasan ng 60 ang hanay ng minuto at magdagdag ng 1 oras sa hanay ng oras.

Sa sagot natin na 1460, ang minuto ay lumampas sa numerong 59, kaya babawasan natin ng 60 minuto at idadagdag ang 1 oras sa hanay ng oras.

Magdagdag ng 1 oras	Oras	Minuto	Magbawas ng 60 minuto	Oras para sa pangatlong pag-inom ng gamot
	14	60		
	+ 1	- 60		
	15	00		1500

Si Aling Lucia ay pangatlong beses na iinom ng kanyang gamot sa oras ng 1500 o sa oras na alas-3:00 ng hapon.

Unang inuman	0600	6:00 A.M.
Pangalawang inuman	1030	10:30 A.M.
Pangatlong inuman	1500	3:00 P.M.

Subukin Natin Ito

Sagutin ang sumusunod:

- Si Aling Lydia ang magluluto ng pagkain para sa handaan sa kaarawan ng kanyang tita. Nagsimula siyang magluto sa oras na 1025 at natapos siya sa oras na 1845. Gaano katagal nagluto si Aling Lydia?

Solusyon:

Oras	Minuto

- Si Mang Berto ay nag-umpisang magtrabaho sa kanyang palayan sa oras na 1415 at natapos siya sa oras na 1710. Ilang oras ang ginugol ni Mang Berto sa pagtatrabaho sa kanyang palayan?

Solusyon:

Oras	Minuto

3. Ang anak in Aling Nita ay nagkasakit at siya ay niresetahan ng doktor na uminom ng gamot. Kailangan niyang uminom ng gamot bawat ikatlo at kalahating oras. Kung una siyang uminom ng gamot sa oras na 7:15 ng umaga, anong oras siya iinom para sa pangalawa at pangatlong pag-inom ng gamot?

Solusyon:

Ang orasan na ginamit dito ay ang labindalawahang-oras na orasan. Para madali ang iyong pagkalkula, isulat muna ang oras sa dalawampu't apatang-oras na orasan.

Iskedyul para sa pangalawang pag-inom ng gamot:

	Oras	Minuto		Susunod ng pag-inom ng gamot

Iskedyul para sa pangatlong pag-inom ng gamot:

	Oras	Minuto		Susunod ng pag-inom ng gamot

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa mga pahina 48-49 ng modyul na ito.

Tandaan Natin

1. Ang dalawampu't apatang-oras na orasan ay mas madaling gamitin sa pagkuwenta ng pagitan ng oras kaysa sa labindalawahang-oras na orasan.
2. Ang pagsusukat ng oras ay nakatutulong upang malaman natin kung gaano katagal nangyari o mangyayari ang isang bagay.
3. Ang sukatang-yunit ng oras ay nakatutulong upang malaman natin ang pagitan ng oras ng isang pangyayari.

Subukin ang Iyong Natutuhan

Binabati kita at naabot mo ang huling bahagi ng unang aralin. Sagutin mo ang sumusunod na katanungan upang masubok kung anu-ano ang natutuhan mo sa araling ito. Pagbutihin mo!

1. Si Mang Rudy ay nagsimulang matulog sa oras na 2:25 ng hapon at nagising siya sa oras na 5:10 ng hapon. Gaano katagal natulog si Mang Rudy? (2 puntos)

Solusyon:

Oras	Minuto

2. Si Manang Lita ay nagbiyahe patungong Pangasinan. Sumakay siya ng bus sa Maynila at iyo'y umalis bandang 1145 ng umaga. Dumating ang bus sa Pangasinan sa oras na 1705. Gaano katagal ang biyahe ni Manang Lita? (2 puntos)

Solusyon:

Oras	Minuto

3. Si Aling Nelly ay kailangang uminom ng gamot bawat ikatlong oras at tatlung minuto. Una siyang uminom ng gamot sa oras na 0920. Anong mga oras siya iinom para sa pangalawa, pangatlo, at pang-apat na pag-inom ng gamot? (6 puntos)

Solusyon:

Iskedyul para sa pangalawang inom ng gamot: (2 puntos)

	Oras	Minuto		Susunod ng pag-inom ng gamot

Iskedyul para sa pangatlong inom ng gamot: (2 puntos)

	Oras	Minuto		Susunod ng pag-inom ng gamot

Iskedyul para sa pang-apat na inom ng gamot: (2 puntos)

	Oras	Minuto		Susunod ng pag-inom ng gamot

Mahirap ba ang mga tanong? Nasagot mo bang lahat nang tama? Ihambing ang iyong sagot sa batayan sa pagwawasto sa mga pahina 49–50 ng modyul.

Kung ang iskor mo ay:

- 0 – 2 Kailangang pag-aralan mo uli ang aralin.
- 3 – 6 Balik-aralan mo na lang ang bahagi ng modyul na hindi mo naintindihang mabuti.
- 7 – 10 Magaling! Naintindihan mo ang aralin. Ipagpatuloy mo ang pagbabasa ng modyul.

ARALIN 2

Tamang Iskedyul

Madalas ka bang nahuhuli sa pagdalo sa mga miting? Nahihirapan ka bang ayusin ang iskedyul ng iyong mga gawain? Sa palagay mo ba'y kinukulang ka ng oras para magawa mo ang mga kailangan mong gawain? O ikaw ang tipong maraming gustong gawin sa isang araw pero pagdating ng hapon ay parang wala ring natapos?

Ang araling ito ay tiyak na makatutulong sa iyo para ayusin ang mga iskedyul mo. Sa araling ito matututuhan mo ang pagsasaayos ng iyong mga gawain ayon sa iyong iskedyul. Pagkatapos mong basahin ang aralin na ito, inaasahang:

- ◆ matatantiya mo ang kailangang oras para matapos mo ang isang gawain; at
- ◆ maisasaayos mo ang iyong mga gawain sa pamamagitan ng pag-iiskedyul.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

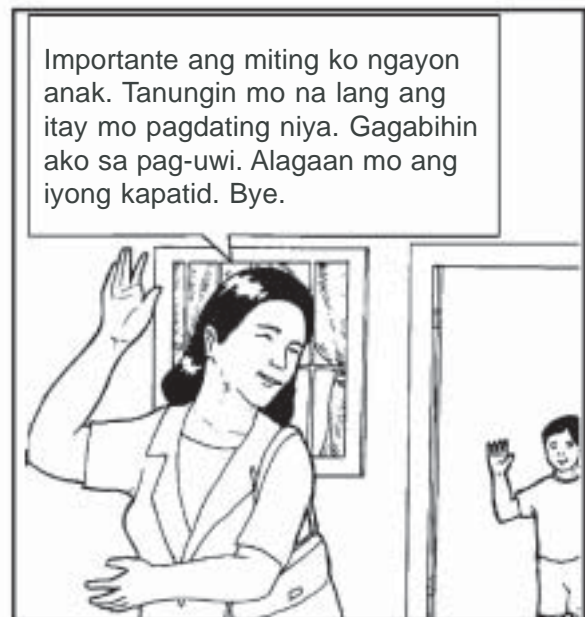
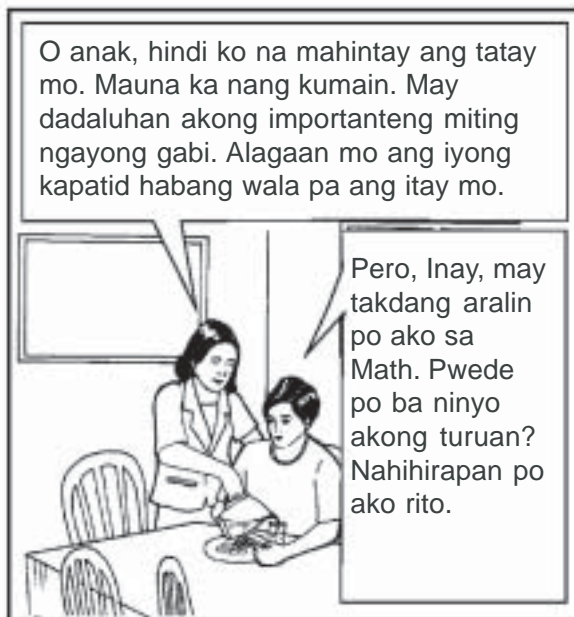
Si Aling Lolit ay isang inang namamasukan bilang sekretarya sa isang maliit na opisina. Ang kanyang asawa ay drayber ng dyipni. May dalawa silang anak, si Jun at si Tintin. Si Jun ay nasa unang taon sa hayskul at si Tintin naman ay nasa ikaapat na baitang.

Di pangkaraniwang babae si Aling Lolit. Bukod sa mga gawain sa bahay at trabaho sa opisina, siya ay naglilingkod bilang bise presidente ng organisasyon ng kababaihan sa kanilang komunidad. Aktibo rin siya sa kanilang simbahan.

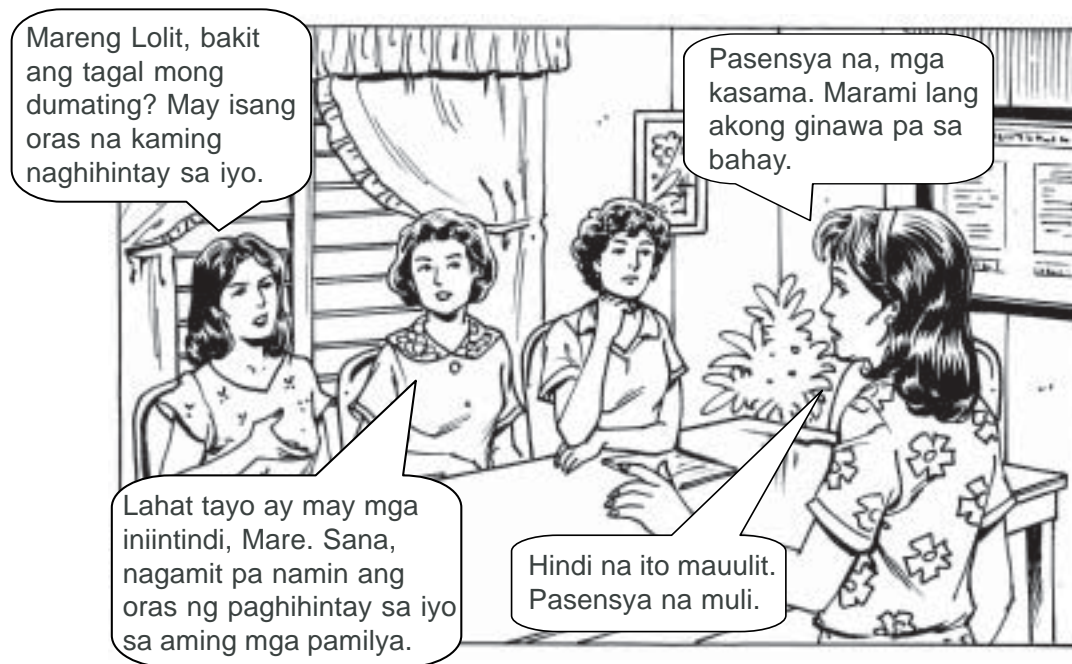
Nitong mga nakaraang araw, lubhang naging abala siya sa kanyang mga gawain at nahirapan siyang magampanan ang iba sa mga ito. Isang araw, pagdating niya sa opisina . . .

Pagkatapos magtrabaho, umuwi ng bahay si Aling Lolit para maghanda ng hapunan ng kanyang pamilya at mamalantsa ng ilang damit. Nagmamadali siya dahil may miting pa siyang dadaluhan tungkol sa proyekto ng kanilang organisasyon sa komunidad na magpatayo ng poso.

Huli na rin nang dumating si Aling Lolit sa miting. Ang iba niyang kasamahan ay matagal nang naghihintay sa kanya para magsimula ang miting.

Hatinggabi na nang makauwi si Aling Lolit. Tulog na ang kanyang asawa at mga anak. Pinagmasdan niya ang mga ito habang natutulog. Nakaramdam siya ng pagkalungkot. Minimithi niyang sana ay mas maraming panahon ang naigugol niya sa kanyang pamilya.

Matagal na silang hindi nakakapag-usap nang masinsinan ng kanyang asawa at mga anak. Palagi kasi siyang abala. Abala siya sa kanyang trabaho, sa kanyang mga tungkulin sa organisasyon, at sa mga gawain sa simbahan.

Pakiramdam niya'y wala siyang magawa. Sa pagpatak ng kanyang luha, inumpisan niyang labhan ang nakatambak na labahing naipon nang isang linggo.

Subukin Natin Ito

Ano ang maipapayo mo kay Aling Lolit para malutas ang kanyang suliranin? Isulat ang sagot sa mga patlang.

Ihambing ang iyong sagot sa batayan sa pagwawasto sa pahina 51 ng modyul na ito.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Marami sa atin ang hindi gaanong nagpapahalaga sa sinasabing oras. Karaniwan, nahuhuli tayo sa mga dadaluhan nating miting, usapan, at iba pang mga nakaiskedyul na gawain. Sa katunayan, ang sinasabing “Filipino time” ay isang hindi magandang ugali ng mga Pilipino.

Kailangan nating alamin kung paano isasaayos ang ating oras. Makatutulong ang sumusunod na panukala upang maisaayos ang iyong iskedyul ayon sa nararapat na oras mo. Makatutulong ito sa iyo para ikaw ay maging produktibong tao. Pero tandaan, ikaw lang ang makapagpapasya kung nais mo itong gawin o hindi.

Pagbibigay ng Prayoridad sa Gawain

Piliin ang pinakamahalagang gawaing dapat unang gawin. Halimbawa, ano ang mas mahalaga sa iyo, ang pumasok sa trabaho o alagaan ang maysakit mong anak?

Parehong mahalaga ang trabaho mo at ang iyong anak. Subalit alin ang mas mahalaga sa pagkakataong iyon, ang iyong trabaho ba o ang iyong anak? Kung mas mahalaga ang iyong anak kaysa sa iyong trabaho, pipiliin mong alagaan ang maysakit mong anak kaysa sa pumasok sa iyong trabaho.

Pag-aayos ng Iskedyul ng mga Gawain

Mas nakabubuti kung uugaliin magplano ng mga gawain para sa isang araw. Maaari mo itong gawin sa pamamagitan ng paggawa ng iskedyul ng mga gawain para sa araw na iyon.

Sa ibaba ay isang halimbawa ng iskedyul ng mga gawain. Ito ay ginawa ni Aling Rosa, isang maybahay.

6	Magluto ng almusal Tumulong sa mga batang maghanda sa kanilang pagpasok sa eskwelahan
7	Maglaba ng damit
8	Mamalantsa ng mga damit
9	Magpakain ng mga alagang hayop Maglinis ng bahay
10	Maglinis ng bakuran at mag-alaga ng mga tanim
11	Magluto ng tanghalian
12	Mananghalian kasama ni Aling Inday
1	Magpahinga
2	Magbayad ng kuryente
3	Dalawin ang ina na may sakit
4	
5	Tumulong sa mga bata sa kanilang pag-aaral
6	Magluto ng hapunan
7	Maghapunan kasama ng pamilya
8	Dumalo sa miting ng simbahan
9	Ayusin ang badyet kasama si Mister

Pag-iwas sa Pag-antala sa Trabaho, Agad na Pag-umpisa ng Gawain

Karamihan din sa atin ay ginagawa ang isang bagay sa huling sandali. Madalas na ipinagpapabukas natin ang mga gawain at saka lamang mamadaliin kapag kailangang-kailangan na. Dahil dito, hindi nagagawa nang maayos at mahusay ang trabaho. Kadalasan ding hindi ito natatapos sa takdang panahon, o kung mahabol man, hindi ito kasinghusay dahil hindi pinagtuunan ng panahon.

Kailangan ang disiplina sa sarili sa pagtupad ng mga gawain. Maayos na iplano ang mga ito upang maiwasan ang paghahabol sa oras. Sa ganitong paraan, natatapos natin nang may kalidad na gawain sa takdang panahon.

Pag-iwas sa Pagsasayang ng Oras

Iwasan ang pagsasayang ng oras nang maging produktibo. Paano ba ang pagsasayang ng oras? Ang mga gawaing di nakatutulong sa pag-unlad ng katawan o pag-iisip ay pagsasayang ng oras.

Kaiba ito sa mga gawaing nakapagpaparelaks dahil hindi ito itinuturing na pagsasayang ng oras. Ang mga larong pang-isports ay nakabubuti sa kalusugan ng tao. Sa katunayan, ang mga gawaing pang-isports ay dapat kasama sa iyong iskedyul ng gawain. Ang pagbabasa ng mabubuting libro ay isa ring magandang gawain bilang pampalipas-oras gayundin ang pag-uukol ng panahon sa mga kapamilya.

Pagtantiya ng Kailangang Oras para sa Bawat Gawain

May mga pagkakataong nahuhuli ka sa iyong kompromiso, miting, o trabaho dahil sa maling pagtantiya ng oras. Halimbawa, iniisip mong makarating ka sa opisina nang 8:00 ng umaga kung aalis ka sa inyong bahay nang 7:15 ng umaga. Sa halip, nakarating ka sa opisina nang ika-8:15 kaya ikaw ay huli na sa trabaho.

Mahalagang sukatin kung gaanong panahon ang kailangan para sa isang gawain. Kailangan mo ng relos para malaman mo kung ilang oras magagawa ang isang gawain.

Subukin Natin Ito

1. Tingnan ang tsart ng mga gawain sa ibaba. Isulat kung ilang minuto mong natatapos gawin ang bawat isa.

Gawain	Kailangang Oras
Paliligo	
Pagbibihis (kasama na ang paglalagay ng makeup sa kababaihan, pagsuklay, pagpili ng damit, pagsusuot ng sapatos, at iba pa.)	
Pagkain ng almusal	
Paggawa ng mga gawaing bahay (pagluluto, paghugas ng pinggan, at iba pa.)	
Pagbyahe papuntang opisina, eskwelahan, palengke o bahay ng kaibigan	

Pansinin ang iyong mga sagot. Isipin kung gaano katagal ang kailangang oras para maghanda sa isang kompromiso (*appointment*) na dadaluhan. Magagamit mo rin ang iyong mga sagot para malaman kung ilang oras ang kailangan sa paghahanda sa pagpasok sa trabaho o eskwelahan.

2. Bakit mahalaga ang pagtantiya ng oras para sa isang gawain?

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa pahina 51 ng modyul na ito.

Tandaan Natin

Para mapakinabangan nang tama ang iyong oras, gawin ang mga sumusunod:

1. Alamin ang mga mahalagang bagay na kailangang unahing gawain.
2. Isaayos ang iskedyul ng mga gawain.
3. Iwasan ang pag-antala sa trabaho at simulan agad ito.
4. Iwasan ang pagsasayang ng oras.
5. Tantiyahin ang kailangang oras para sa mga gawain.

Subukin ang Iyong Natutunan

Binabati kita at natapos mo ang araling ito. Kailangan mo ngayong sagutin ang mga katanungan para malaman ang mga natutuhan mo sa aralin. Pagbutihin mo!

Ipaliwanag ang bawat panukala sa wastong paggamit ng oras.

1. Pagbibigay ng prayoridad sa gawain (2 puntos)

2. Pag-aayos ng iskedyul ng mga gawain (2 puntos)

3. Pag-iwas sa pag-antala sa trabaho, agad na pag-umpisa ng gawain (4 puntos)

4. Pag-iwas sa pagsasayang ng oras (2 puntos)

5. Pagtantiya ng kailangang oras para sa bawat gawain (2 puntos)

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa mga pahina 51–52 ng modyul na ito.

Kung ang iskor mo ay:

- 0 – 5 Kailangang basahin mong muli ang aralin.
- 6 – 8 Balik-aralan mo ang bahagi ng modyul na hindi mo naintindihang mabuti.
- 9 – 10 Magaling! Marami kang natutuhan sa aralin. Ipagpatuloy ang pagbabasa ng modyul.

ARALIN 3

Pagbabasa ng Talaan ng Oras

Naguguluhan ka ba sa mga nakikita mong bilang na nakasulat sa mga iskedyul ng biyahe sa eroplano, sa bus, o sa mga barko? Nahihirapan ka bang umintindi sa mga talaan ng oras, talaan ng pagsikat at paglubog ng araw o paglitaw ng buwan? Makatutulong sa iyo ang araling ito.

Pagkatapos mong basahin ang aralin, inaasahang:

- ◆ mababasa at maiintindihan mo ang mga talaan ng iskedyul ng mga biyahe; at
- ◆ mababasa at maiintindihan mo ang mga talaan ng pagsikat at paglubog ng araw o paglitaw ng buwan.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Si Mang Tomas ay nagretiro na sa kanyang trabaho at nagbabalak siyang magbakasyon sa Davao. Ito ang ang kauna-unahan niyang pagkakataon na makapagbiyahe roon. Iniisip niya kung magbibiyahe siya sakay ng eroplano o ng barko. Binabalak niyang umalis sa isang linggo.

Pumunta siya sa opisina ng bilihan ng tiket sa eroplano subalit sarado pa ito. Binasa na lamang niya ang nakapaskil na iskedyul ng mga biyahe.

Ito ang kanyang nakita para sa biyaheng Maynila papuntang Davao:

Manila – Davao				
Bilang ng Biyahe	Dalas ng Biyahe	Oras ng Pag-alis	Oras ng Pagdating	Pamasahe
5J-961	araw-araw	0500	0640	₱2499
5J-963	araw-araw	1000	1140	₱2499
5J-967	araw-araw	1500	1640	₱2499

Hindi maintindihan ni Mang Tomas ang mga nakasulat sa iskedyul kaya nagpasya siyang pumunta sa opisina ng nagbebenta ng tiket para sa barko.

Pagdating niya sa opisina, nakasara pa rin ito. Binasa rin niya ang talaan ng mga biyahe na nakapaskil sa labas ng opisina.

Ito ang nakita ni Mang Tomas:

Galing sa Manila										
Desti-nasyon	Dalas ng biyahe	Iskedyul ng Alis			Iskedyul ng Dating			Pamasahe		
		Araw	Oras	Pier	Araw	Oras	Pier	Cabin	Staterm	Suite
Coron	LIPA	Byr.	1900	P4	Sab.	0600	Coron	₱1410	₱3220	
Cotobato	SF1/8	Byr.	1000	P4	Ling.	0600	Polloc	₱1910		₱4870
Davao	SF6/10	Lun.	1400	P14	Myr.	1600	Sasa	₱2095	₱4680	₱5680
	SF1/8	Myr.	1000	P14	Byr.	1700	Sasa			
	SF6/10	Sab.	0900	P14	Lun.	1900	Sasa			
Dipolog	SCHRT	Byr.	2359	P14	Ling.	1500	Dip	₱1610	₱3620	

Muling nahirapan si Mang Tomas na unawain ang talaan ng iskedyul. Ang mga nakasulat na bilang ay lalong nagpapagulo sa kanya. Maya-maya ay nagbukas na ang opisina. Ipinaliwanag sa kanya ng *usher* ang iskedyul.

Bumalik siya sa bilihan ng tiket sa eroplano at magpareserba ng tiket para sa biyaheng Davao sa susunod na linggo. Naiplano niya nang maayos ang kanyang pagbabakasyon dahil marunong na siyang magbasa ng mga talaan ng oras at iskedyul ng biyahe.

Ang naging problema niya ngayon ay kung paano aalisin ang kanyang takot sa pagsakay sa eroplano.

Subukin Natin Ito

1. Uliting tingnan ang talaan ng oras sa kwento ni Mang Tomas sa pahina 29. Ano ang ipinapakita nito?

2. Bakit mahalagang alam nating magbasa ng talaan ng oras?

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa pahina 52 ng modyul na ito.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Tingnan muli ang talaan ng oras sa kwento. Madaling maintindihan ang talaan ng oras kung alam natin ang mga nilalaman nito.

Talaan 1: *Iskedyul ng biyahe sa eroplano*

Manila – Davao				
Biyahe Bilang	Dalas ng Biyahe	Pag-alis	Pagdating	Pamasahe
5J-961	Daily	0500	0640	₱2499
5J-963	Daily	1000	1140	₱2499
5J-967	Daily	1500	1640	₱2499

Talaan 2: *Iskedyul ng biyahe sa barko*

Galing Maynila										
Desti-nasyon	Sasakyan	Pag-alis			Pagdating			Pamasahe		
		Araw	Oras	Pier	Araw	Oras	Pier	Cabin	Staterm	Suite
Coron	LIPA	Byr.	1900	P4	Sab.	0600	Coron	₱1410	₱3220	
Cotobato	SF1/8	Byr.	1000	P4	Ling.	0600	Polloc	₱1910		₱4870
Davao	SF6/10	Lun.	1400	P14	Myr.	1600	Sasa	₱2095	₱4680	₱5680
	SF1/8	Myr.	1000	P14	Byr.	1700	Sasa			
	SF6/10	Sab.	0900	P14	Lun.	1900	Sasa			
Dipolog	SCHRT	Byr.	2359	P14	Ling.	1500	Dip	₱1610	₱3620	

Mga nilalaman ng iskedyul ng biyahe

1. **Lugar na panggagalingan** – Ito ang lugar na panggagalingan ng biyahe. Ito ay maaaring lugar ng terminal ng bus, piyer, o paliparan.
2. **Destinasyon** – ito naman ang lugar na patutunguhan ng biyahe. Ito rin ay maaaring lugar ng terminal ng bus, piyer, o paliparan.
3. **Oras ng Pag-alis** – ito ang magsasabi ng oras kung kailan aalis ang isang biyahe. Karaniwan sa talaan ng oras ay gumagamit ng dalawampu't apatang-oras na orasan. Kung kinakailangan, balikan mo ang katumbas ng oras sa dalawampu't apatang-oras na orasan sa labindalawahang-oras na orasan sa unang aralin.
4. **Oras ng Pagdating** – nakatala rito ang oras ng pagdating ng biyahe. Ito rin ang oras ng pagdating sa iyong destinasyon.
5. **Dalas ng Biyahe** – ipinapakita rito kung ilang beses ang biyahe para sa isang ruta o sa isang sasakyan, gaya ng bus, eroplano, o barko. Ang dalas ng biyahe ay maaaring ipahiwatig sa araw o sa oras.
6. **Bilang ng Biyahe at Pangalan o Klase ng Sasakyan** – ang bilang ng biyahe ay karaniwang ginagamit bilang palatandaan o kodigo sa isang partikular na biyahe at ruta. Inilalagay rin dito ang uri at pangalan ng sasakyan.
7. **Pamasahe** – makikita rito kung magkano ang babayaran ng isang pasahero para sa isang biyahe. Ito ay ibinabatay sa haba ng biyahe at sa uri ng kaluwagan o kaginhawaan ng isang pasahero habang nasa biyahe.

Tingnan ang talaan ng oras sa ibaba.

Mula Maynila Patungong	Bilang ng Biyahe/Sasakyan	Dalas ng Biyahe	Oras ng Pag-alis	Oras ng Pagdating
Cebu	PR843 (A330)	Araw-araw	0500H	0615H
Cebu	PR847 (B742)	Araw-araw	0730H	0845H
Cebu	PR853 (A330)	Araw-araw	0930H	1045H
Cebu	PR867 (A330)	Araw-araw	1300H	1415H
Cebu	PR857 (B742)	Araw-araw	1200H	1315H

Batay sa talaan ng oras sa pahina 32, sagutin natin ang sumusunod na mga tanong. Ang unang tanong ay sinagot na para maging halimbawa.

1. Ano ang bilang ng biyahe at uri ng sasakyan na manggagaling sa Maynila patungong Cebu na naka-iskedyul umalis ng Hwebes ng ala-una ng hapon at darating sa Cebu ng 2:15 ng hapon?

Sagot: Biyahe Bilang: PR867; Sasakyan: A330

2. Gaano kadalas ang biyahe na may bilang PR857? Kailan ito umaalis at dumarating?
-

3. Kung ikaw ay nasa Maynila at kailangan mong makarating sa Cebu ng 7:30 ng umaga ng Miyerkules, ano ang huling biyahe na puwede mong kunin para makarating ka sa Cebu bago mag-7:30 ng umaga?
-

Ihambing ang iyong mga sagot para sa bilang 2 at 3 sa mga kasagutan sa ibaba.

2. Dalas ng biyahe: Araw-Araw
Oras ng pag-alis sa Maynila: 1200H (12:00 P.M.)
Oras ng pagdating sa Cebu: 1315H (1:15 P.M.)
3. Kunin mo ang biyahe bilang PR843. Ito'y araw-araw na may biyahe patungong Cebu at dumarating doon sa oras na 6:15 ng umaga. Kung sasakay ka ng Miyerkules ng umaga sa oras na 5:00 ng umaga, darating ka sa Cebu sa oras na 6:15 ng umaga.

Tingnan natin ang isa pang talaan ng oras sa ibaba.

Galing Manila										
Desti- nasyon	Sasakyan	Pag-alis			Pagdating			Pamasahe		
		Araw	Oras	Pier	Araw	Oras	Pier	Cabin	Staterm	Suite
Iligan	Medju	Lun.	1400	P14	Myr.	0700	Iligan	₱1790	₱3820	₱4250
	SF5/9	Hwb.	1800	P4	Sab.	0700	Iligan			
Iloilo	SF1/8	Myr.	1000	P14	Hwb.	0500	Loboc	₱1655	₱3740	₱4480
	SF1/8	Byr.	1000	P4	Sab.	0500	Loboc			
	SF6/10	Sab.	0900	P14	Ling.	0500	Loboc			
Dipolog	SCHRT	Mar.	2300	P14	Myr.	1730	Mas.	₱1120	₱2460	

Subuking sagutin ang sumusunod na mga katanungan. Ang dalawang unang tanong ay sinagutan na para sa iyo.

1. Anong sasakyan ang aalis ng Maynila at darating sa Iloilo sa Linggo sa 5:00 ng umaga?

Sagot: Sasakyan: SF6/10

2. Magkano ang ibabayad ng isang pasahero kung siya ay galing Maynila patungong Masbate at kukuha ng stateroom (Staterm)?

Sagot: Ang pamasahe sa stateroom kung ikaw ay galing sa Maynila patungong Masbate ay ₱2460.

3. Ano ang huling biyaheng masasakyan mo galing Maynila patungong Iligan kung kailangang nasa Iligan ka na ng Hwebes?
-

4. Anong oras darating ang sasakyang Sacred Heart (Schrt) sa piyer ng Masbate?
-

Ihambing ang iyong sagot para sa tanong bilang 3 at 4 sa mga sagot sa ibaba:

3. Kailangang sumakay ka sa Medju na darating sa Iligan ng Miyerkules.
4. Ang (Schrt) Sacred Heart ay darating sa Masbate sa Miyerkules, 5:30 ng hapon.

Tingnan ang isa pang talaan ng oras sa ibaba.

Iskedyul ng biyahe ng bus na aircon

Papuntang Baguio City					
Mula Caloocan	Mula Sampaloc	Mula Cubao		Mula Pasay	
7:00 A.M.	5:30 A.M.	4:00 A.M.	1:00 P.M.	4:00 A.M.	12:30 P.M.
9:00 A.M.	7:30 A.M.	5:00 A.M.	2:00 P.M.	5:00 A.M.	1:00 P.M.
2:20 P.M.	1:00 P.M.	6:00 A.M.	3:00 P.M.	6:00 A.M.	1:30 P.M.
4:20 P.M.	3:00 P.M.	7:00 A.M.	4:00 A.M.	7:00 A.M.	2:00 P.M.
		8:00 A.M.	5:00 P.M.	8:00 A.M.	3:00 P.M.
		9:00 A.M.	6:00 P.M.	9:00 A.M.	4:00 P.M.
		10:00 A.M.	7:30 P.M.	10:00 A.M.	5:30 P.M.
		11:00 A.M.	11:00 P.M.	11:00 A.M.	6:00 P.M.
		12:00 P.M.	11:30 P.M.	11:30 A.M.	7:00 P.M.
			12:00 A.M.	12:00 P.M.	8:00 P.M.
					9:00 P.M.
					10:30 P.M.
					11:00 P.M.
					11:30 P.M.
					12:00 P.M.
					12:30 A.M.
	Pamasaha (one-way only) lamang				
₱233.00	₱233.00	₱233.00		₱244.00	
	Haba ng Biyahe				
6 – 7 hrs.	6 – 7 hrs.	6 – 7 hrs.		7 – 8 hrs.	

Subuking sagutin ang sumusunod na mga katanungan. Ang unang bilang ay sinagot na para sa iyo.

1. Magkano ang pamasaha galing Pasay patungong Baguio?

Sagot: ₱244.00

2. Gaano katagal ang biyahe mula sa terminal ng Caloocan patungong Baguio City?

3. Kung dumating ka sa Sampaloc Bus Terminal nang ika-11:30 ng umaga, anong oras ang pinakamaagang biyahe patungong Baguio na maaari mong masakyan?

Ihambing ang iyong sagot sa bilang 2 at 3 sa mga sagot sa ibaba.

2. Sagot: Ang tagal ng biyahe ay aabot ng 6 hanggang 7 oras.

3. Sagot: Puwede kang sumakay sa biyahe patungong Baguio ng 1:00 ng hapon.

Subukin Natin Ito

Sagutin ang sumusunod na mga tanong ayon sa talaan ng biyahe sa ibaba.

Galing Maynila										
Desti- nasyon	Sasakyan	Pag-alis			Pagdating			Pamasahe		
		Araw	Oras	Pier	Araw	Oras	Pier	Cabin	Staterm	Suite
Bacolod	SF5/9	Hwb.	1800	P4	Byr.	1500	Bredco	₱1655	₱3820	₱4250
Cagayan de Oro	SF5/9	Myr.	2359	P4	Byr.	1159	Puntod	₱1850	₱4140	₱5080
	SF6/10	Byr.	0900	P14	Sab.	1700	Puntod			
	SF5/9	Ling.	2359	P4	Mar.	1159	Puntod			
Cebu	SF1/8	Lun,	2000	P4	Mar.	1800	CIP	₱1425	₱3580	₱3960
	SF12	Mar.	1500	P4	Myr.	1589	CIP			
	SF12	Hwb.	1900	P4	Byr.	1600	CIP			
	SF6/10	Byr.	0900	P14	Sab.	0700	CIP			
	SF12	Ling.	0900	P4	Lun.	0600	CIP			

1. Kung kailangan ni G. Lopez na dumalo sa miting sa Cagayan de Oro City sa Sabado ng gabi, ano ang huling biyahe na pwede niyang sakyan?

2. Kailan aalis si G. Lopez galing Maynila?

3. Kung ang kukunin niyang tiket ay para sa suite, magkano ang kanyang babayaran?

4. Kailan darating ang sasakyang SF6/10 sa Cebu galing sa Maynila?

5. Kailan umalis ang sasakyang SF12 sa Maynila kung darating ito sa Cebu nang ika-4:00 ng hapon?

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan ng pagwawasto sa pahina 52 ng modyul na ito.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Tingnan ang impormasyon sa talaan sa ibaba tungkol sa oras ng pagsikat at paglubog ng araw sa loob ng sampung araw mula Enero hanggang Marso.

Araw	Enero		Pebrero		Marso	
	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog
01	0625	1741	0629	1758	0617	1808
02	0626	1741	0629	1759	0616	1808
03	0626	1742	0629	1759	0616	1808
04	0627	1743	0628	1759	0615	1808
05	0627	1743	0628	1800	0615	1809
06	0627	1744	0628	1800	0614	1809
07	0628	1744	0628	1801	0613	1809
08	0628	1745	0627	1801	0613	1809
09	0628	1746	0627	1802	0612	1809
10	0628	1746	0627	1802	0611	1809

Tingnan ang oras ng pagsikat at paglubog ng araw Marso 3.

Araw	Enero		Pebrero		Marso		Abril	
	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog
01	0625	1741	0629	1758	0617	1808	0556	1812
02	0626	1741	0629	1759	0616	1808	0555	1812
03	0626	1742	0629	1759	0616	1808	0554	1813
04	0627	1743	0628	1759	0615	1808	0553	1813

Batay sa itinuturong mga linya, sisikat ang araw sa oras na 0616 (6:16 ng umaga) at lulubog sa oras na 1808 (6:08 ng hapon) sa petsang Marso 3.

Kailan naman sisikat at lulubog ang araw sa petsang Pebrero 6?

Araw	Enero		Pebrero		Marso		Abril	
	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog	Pagsikat	Paglubog
01	0625	1741	0629	1758	0617	1808	0556	1812
02	0626	1741	0629	1759	0616	1808	0555	1812
03	0626	1742	0629	1759	0616	1808	0554	1813
04	0627	1743	0628	1759	0615	1808	0553	1813
05	0627	1743	0628	1800	0615	1809	0553	1813
06	0627	1744	0628	1800	0614	1809	0552	1813

Sa ika-6 ng Pebrero, itinuturo ng mga linya na sisikat ang araw sa oras na 0628 (6:28 ng umaga) at lulubog sa oras na 1800 (6:00 ng hapon).

Subukin Natin Ito

Tingnan ang talaan ng paglitaw at paglubog ng buwan.

Araw	Enero		Pebrero		Marso		Abril	
	Paglitaw	Paglubog	Paglitaw	Paglubog	Paglitaw	Paglubog	Paglitaw	Paglubog
01	0325	1514	0326	1540	0414	1712	0443	1803
02	0408	1607	0408	1634	0506	1815	0546	1908
03	0451	1659	0452	1730	0603	1920	0651	2008
04	0533	1753	0538	1829	0703	2024	0756	2104
05	0616	1848	0628	1931	0807	2126	0858	2155
06	0701	1945	0721	2034	0910	2223	0957	2241

Tukuyin kung kailan lilitaw at lulubog ang buwan sa mga petsang tinutukoy sa ibaba.

1. Paglitaw ng buwan ng Mayo 3 _____ Paglubog ng buwan _____
2. Paglitaw ng buwan ng July 4 _____ Paglubog ng buwan _____
3. Paglitaw ng buwan ng June 1 _____ Paglubog ng buwan _____
4. Paglitaw ng buwan ng April 6 _____ Paglubog ng buwan _____
5. Paglitaw ng buwan ng July 2 _____ Paglubog ng buwan _____

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan ng pagwawasto sa pahina 52 ng modyul na ito.

Tandaan Natin

1. Sa pamamagitan ng pag-alam sa nilalaman ng talaan ng oras, madaling malalaman ang detalye ng iskedyul ng mga biyahe.
2. Naaayos ng mga mangingisda ang iskedyul ng kanilang paglayag sa dagat sa pamamagitan ng pag-alam sa talaan ng pagsikat o paglitaw at paglubog ng araw o paglitaw o pagtago ng buwan.

Subukin ang Iyong Natutuhan

Binabati kita at natapos mo ang huling bahagi ng araling ito. Ngayon, sagutin mo ang sumusunod na mga tanong upang masubok ang mga natutunan mo sa aralin. Pagbutihin mo!

A. Sagutin ang mga tanong batay sa talaan sa ibaba.

Manila – Cebu				
Biyahe Bilang	Dalas ng Biyahe	Pag-alis	Pagdating	Pamasahe
5J-559	Daily	0500	0610	₱1999
5J-561	Daily	0700	0810	₱1999
5J-563	Daily	0900	1010	₱1999
5J-565	Daily	1100	1210	₱1999
5J-567	Daily	1300	1410	₱1999

1. Ano ang oras ng pag-alis ng biyaheng 5J-565 galing Maynila?

2. Ano ang bilang ng biyaheng galing ng Maynila na darating sa Cebu sa oras na alas-2:10 ng hapon?

3. Ano ang bilang ng biyaheng aalis ng Maynila sa ika-7:00 ng umaga?

4. Anong oras darating sa Cebu ang biyahe bilang 5J-559?

B. Sagutin ang mga tanong batay sa talaan sa ibaba.

Galing Maynila										
Desti- nasyon	Sasakyan	Pag-alis			Pagdating			Pamasahe		
		Araw	Oras	Pier	Araw	Oras	Pier	Cabin	Staterm	Suite
Puerto Prinsesa	LIPA	Byr.	1900	P4	Sab.	1800	PPS	₱1655	₱4060	
	LIPA	Lun.	1800	P4	Mar.	1230	Culasi	₱1425	₱3170	₱3360
Roxas	LIPA	Myr.	1400	P4	Hwb.	0800	Culasi			
	Medju	Sab.	1159	P4	Ling.	0830	Culasi		₱3580	₱3960
Cebu	SF1/8	Lun.	2000	P4	Myr.	0400	Sur	₱1730		₱4440

1. Kailan aalis ang barkong patungong Surigao galing sa Maynila?

2. Kung si Aling Nena ay sasakay sa barkong Medju patungong Roxas, magkano ang ibabayad niya kung ang kukunin niyang tiket ay para sa cabin?

3. Kailan darating sa Puerto Princesa ang sasakyang LIPA?

4. Ano ang pangalan ng sasakyang galing sa Maynila patungong Surigao? (isang puntos)

C. Batay sa talaan sa ibaba, sagutin kung kailan sisikat at lulubog ang buwan.

Araw	Enero		Pebrero		Marso		Abril	
	Paglitaw	Paglubog	Paglitaw	Paglubog	Paglitaw	Paglubog	Paglitaw	Paglubog
01	0145	1346	0254	1432	0226	1400	1514	1514
02	0233	1426	0344	1519	0314	1450	0408	1607
03	0321	1507	0433	1608	0401	1541	0451	1659
04	0410	1550	0521	1658	0447	1633	0533	1753
05	0459	1636	0607	1749	0532	1725	0616	1848
06	0549	1724	0652	1841	0615	1817	0701	1945
07	0637	1813	0736	1932	0657	1910	0748	2044

Talaan ng paglitaw at paglubog ng buwan:

1. Pebrero 3: Paglitaw ng buwan: _____ Paglubog ng buwan: _____
2. Abril 6: Paglitaw ng buwan: _____ Paglubog ng buwan: _____
3. Enero 5: Paglitaw ng buwan: _____ Paglubog ng buwan: _____
4. Marso 2: Paglitaw ng buwan: _____ Paglubog ng buwan: _____

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan ng pagwawasto sa mga pahina 52–53 ng modyul na ito. Kung ang iskor mo ay:

- 0 – 6 Pag-aralang muli ang buong aralin.
- 7 – 9 Balik-aralan ang bahagi ng aralin na hindi mo naintindihang mabuti.
- 10 – 12 Magaling! Marami kang natutunan sa araling ito.

MGA KAALAMANG DAPAT MONG ISAISIP

- ◆ Nakatutulong ang pagsusukat ng oras upang malaman kung kailan nangyari ang isang bagay o kailan ito mangyayari sa hinaharap.
- ◆ Mas madaling gamitin ang dalawampu't apatang-oras na orasan sa pagkukwenta ng pagitan ng oras.
- ◆ Sa pamamagitan ng pagbasa ng mga talaan ng oras ng mga biyahe, madali nating malalaman ang mga detalye ng biyahe.

- ◆ Sa pamamagitan ng pagbasa ng talaan ng pagsikat at paglubog ng araw at paglitaw at paglubog ng buwan, naisasaayos ang iskedyul ng paglayag sa dagat.
- ◆ Nakatutulong ang ating kaalaman sa oras sa pagsasaayos ng ating mga gawain ayon sa kung alin ang pinakamahalaga sa ating mga gawain at kung gaano katagal natin itong gagawin.

GAANO ANG NATUTUHAN MO

Binabati kita at natapos mo na ang modyul! Sagutin ang mga katanungan upang malalaman ang mga natutuhan mo sa modyul na ito. Pagbutihin mo!

1. Si Mang Vic ay nag-umpisang magpintura sa bubong ng kanilang bahay sa oras na 1:37 ng hapon at natapos siya sa oras na 6:12 ng hapon. Gaano katagal nagpintura si Mang Vic? (2 puntos)

Solusyon:

Oras	Minuto

2. Si Mang Joey ay sumakay sa bus galing Maynila patungong Zambales. Umalis ang bus sa oras na 0945 at dumating sa Zambales sa oras na 1505. Gaano katagal nagbiyahe si Mang Joey? (2 puntos)

Solusyon:

Oras	Minuto

3. Si Aling Precy ay kailangang uminom ng gamot bawat ikatlo at kalahating oras. Una siyang uminom ng gamot sa oras na 0845. Anong oras siya iinom para sa pangalawa at pangatlong iskedyul ng pag-inom? (4 puntos)

Solusyon:

Iskedyul para sa pangalawang pag-inom ng gamot: (2 puntos)

	Oras	Minuto		Oras ng pangalawang pag-inom ng gamot

Iskedyul para sa pangatlong pag-inom ng gamot: (2 puntos)

	Oras	Minuto		Oras ng pangatlong pag-inom ng gamot

4. Anu-anong hindi magandang ugali ng mga Pilipino ang kailangang baguhin para sa maayos na pamamahala ng panahon o oras? Magbigay ng mga paraan kung paano mababago ang mga ugaling ito. (3 puntos)

- a. _____

- b. _____

- c. _____

5. Tingnan ang iskedyul ng biyaheng pandagat.

Galing Manila										
Desti- nasyon	Sasakyan	Pag-alis			Pagdating			Pamasaha		
		Araw	Oras	Pier	Araw	Oras	Pier	Cabin	Staterm	Suite
Nasipit	SF1/8	Lun.	2000	P4	Wed	1000	Nas.	₱1790		₱4750
Ozamis	Medju	Lun.	1400	P14	Wed	1159	Oza	₱1790	₱3820	₱4250
	SF5/9	Hwb.	1800	P4	Sat	1159	Oza	₱1790	₱3820	₱4250
Palompon	SCHRT	Mar.	2300	P14	Thu	0330	Pal	₱1505	₱3280	

Sagutin ang mga tanong batay sa talaan.

a. Anong sasakyan ang aalis sa Maynila at darating sa Ozamis ng Sabado?

b. Magkano ang ibabayad ng isang pasahero kung manggagaling siya ng Maynila patungong Nasipit at ang kukunin niyang tiket ay para sa suite? (isang puntos)

c. Sa anong piyer ka pupunta kung ikaw ay bibiyahe patungong Ozamis ng Lunes?

d. Kailan darating ang sasakyang (Schrt) Sacred Heart sa Palompon?

Ihambing ang iyong mga sagot sa batayan sa pagwawasto sa mga pahina 53–54 ng modyul na ito.

Kung ang iyong iskor ay:

0 – 7 Kailangang pag-aralan mong muli ang modyul na ito.

8 – 12 Balik-aralan mo ang mga bahaging hindi mo naintindihan.

13 – 15 Magaling! Naintindihan mong mabuti ang modyul na ito. Maaari mo nang pag-aralan ang susunod na modyul.

BATAYAN SA PAGWAWASTO

MGA KAALAMANG MAAARING ALAM MO NA (pp. 2–4)

1. Si Aling Gina ay naglaba ng dalawang oras at apatnapu't limang minuto.

Solusyon:

Natapos – 5:10

Nag-umpisa – 2:25

Oras	Minuto
5 – 1 2	10 + 60 25

Bawasan ng isang oras → ← Dagdagan ng 60 minuto

Oras	Minuto
4	70
– 2	– 25
2	45

2. Si Mang Ramon ay nagtrabaho sa kanyang bukid ng tatlo at kalahating oras.

Solusyon:

Natapos sa
trabaho – 1420

Nag-umpisa ng
trabaho – 1050

Oras	Minuto
14 – 1 10	20 + 60 50

Bawasan ng isang oras → ← Dagdagan ng 60 minuto

Oras	Minuto
13	80
– 10	– 50
3	30

3. Si Nelson ay dapat uminom ng gamot sa oras na 1150 at 1420.

Solusyon:

Iskedyul para sa pangalawang pag-inom ng gamot.

	Oras	Minuto		Oras para sa pangalawang pag-inom ng gamot
	9	20		
Dagdagan ng dalawang oras → + 2	+ 2	+ 30 ←	Dagdagan ng 30 minuto	
	11	50		1150

Iskedyul para sa pangatlong pag-inom ng gamot.

	Oras	Minuto		Oras para sa pangatlong pag-inom ng gamot
	11	50		
Dagdagan ng dalawang oras → + 2	+ 2	+ 30 ←	Dagdagan ng 30 minuto	
	13	80		

Dahil sa walang 80 minuto sa dalawampu't apatang oras na orasan, kailangang bawasan ng 60 minuto ang 80 minuto at magdagdag ng isang oras sa hanay ng oras.

	Oras	Minuto		Oras para sa pangatlong pag-inom ng gamot
	13	80		
Dagdagan ng dalawang oras → + 1	+ 1	- 60 ←	Bawasan ng 60 minuto	
	14	20		1420

4. Ang taong babagal-bagal sa trabaho ay karaniwang hindi nakatatapos ng kanyang gawain. Kung matapos man niya ang gawain, ito ay karaniwang hindi maganda at mahina ang kalidad. Ang kabagalan ng isang trabaho ay nakaaabala sa ibang tao, ganoon din kung hindi maganda ang resulta ng trabaho. Kinakailangang isaayos ang iskedyul ng mga gawain batay sa kung paano ang unang dapat at batay sa plano upang maayos na maisagawa ang gawain.
5. a. Ang bilang ng biyahe ay PR126 at ang sasakyan ay B737.
 b. Ang oras ng pagdating ay 0620.
 c. Ang patutunguhan: Zamboanga
 d. Oras ng pag-alis: 1910 o 7:10 ng hapon

Aralin 1 Ilang Oras Ba?

Subukin Natin Ito (pahina 6)

Halimbawang sagot:

- B. Mahalaga ang pagsusukat ng oras dahil ginagawa itong batayan sa paggawa ng iskedyul ng mga gawain ng isang tao. Sa pamamagitan ng pagsukat ng oras, nalalaman kung kailan nangyari ang isang bagay o kailan ito mangyayari sa hinaharap.

Subukin Natin Ito (pp. 11–12)

1. Si Aling Flor ay naghurno ng tinapay sa loob ng dalawang (2) oras at labinlimang (15) minuto.

Oras	Minuto
4	40
- 2	- 25
2	15

2. a. Si Mang Pedro ay nagtrabaho sa umaga sa habang 4 na oras at 30 minuto.

Solusyon:

Oras	Minuto
12 - 1	00 + 60
7	30

Bawasan ng 1 oras →

← Dagdagan ng 60 minuto

Oras	Minuto
11	60
- 7	- 30
4	30

4 oras at 30 minuto

- b. Si Mang Pedro ay nagtrabaho sa hapon sa habang 5 oras at 40 minuto.
- c. Ang kabuuang oras na pinagtrabaho ni Mang Pedro: 10 oras at 10 minuto.

Solusyon:

Oras	Minuto
4	30
- 5	+ 40
9	70

Oras	Minuto
9	70
+ 1	- 60
10	10

Dagdagan ng isang oras →

← Bawasan ng 60 minuto

10 oras at 10 minuto

Subukin Natin Ito (mga pahina 16–17)

1. Sagot: Si Aling Lydia ay nagluto nang may 8 oras at 20 minuto.

Solusyon:

Oras	Minuto
18	45
- 10	- 25
8	20

8 oras at 2 minuto

2. Sagot: Si Mang Berto ay nagtrabaho sa loob ng 2 oras at 55 minuto.

Oras	Minuto
17 - 1	10 + 60
14	15

Bawasan ng 1 oras →

← Dagdagan ng 60 minuto

Oras	Minuto
16	70
- 14	- 15
2	55

2 oras at 55 minuto

3. Iskedyul para sa pangalawang pag-inom ng gamot:

	Oras	Minuto		Oras para sa pangalawang pag-inom ng gamot
	07	15		
	+ 3	+ 30		
	10	45		1045 Oras

Iskedyul ng pangatlong pag-inom ng gamot:

	Oras	Minuto		Oras para sa pangatlong pag-inom ng gamot
	10	45		
	+ 3	+ 30		
	13	75		1375 Oras

	Oras	Minuto	
	13	75	
Dagdagan ng 1 oras →	+ 1	- 60 ←	Bawasan ng 60 minutes
	14	50	1415 oras

Subukin ang Iyong Natutuhan (pp. 18–19)

1. Sagot: 2 oras at 45 minuto

	Oras	Minuto	
Bawasan ng 1 oras →	5 - 1	10 + 60 ←	Dagdagan ng 60 minuto
	2	25	
	4	70	
	- 2	- 25	
	2	45	2 oras at 45 minuto

2. Sagot: 5 oras at 20 minuto

Oras	Minuto
17 - 1 11	05 + 60 45

Bawasan ng 1 oras →

Oras	Minuto
05 + 60 45	17 - 1 11

← Dagdagan ng 60 minuto

Oras	Minuto
16 - 11 5	65 - 45 20

5 oras at 20 minuto

3. Iskedyul para sa pangalawang pag-inom ng gamot: sa oras na 1250

	Oras	Minuto		Oras para pangalawang pag-inom ng gamot
	09	20		
Dagdagan ng 3 oras	+ 3	+ 30	Dagdagan ng 30 minuto	
→	12	50 ←		1250 oras

Iskedyul para sa pangatlong pag-inom ng gamot: sa oras na 1620

	Oras	Minuto		Oras para pangatlong pag-inom ng gamot
	12	50		
Dagdagan ng 3 oras	+ 3	+ 30	Dagdagan ng 30 minuto	
	15	80		1580 oras

Oras	Minuto
15 + 1 16	80 - 60 20

1620 oras

Iskedyul para sa pang-apat na inuman ng gamot: sa oras na 1950

	Oras	Minuto		Oras para pang-apat pag-inom ng gamot
	16	20		
Dagdagan ng 3 oras	+ 3	+ 30	Dagdagan ng 30 minuto	
	19	50		1950

Aralin 2 Tamang Iskedyul

Subukin Natin Ito (pahina 22)

Imumungkahi ko kay Aling Lolit na ayusin niya ang iskedyul ng kanyang mga gawain. Bigyan niya ng halaga ang mga pinaka-importanteng gawain. Bitawan na niya ang iba niyang gawain na sa palagay niya ay hindi masyadong mahalaga para mapagtuunan niya ng pansin ang mga gawaing mahalaga.

Subukin Natin Ito (pahina 26)

1. Maaaring iba-iba ang kasagutan batay sa pansariling pangangailangan ng mag-aaral.
2. Mahalaga ang pagtantiya ng oras bago gumawa ng isang gawain o bagay para maisagawa mo ito nang maayos at naaayon sa iskedyul o tamang oras. Ang tumpak na pagtantiya sa oras ay makatutulong sa iyo sa paggawa ng maayos na iskedyul.

Subukin ang Iyong Natutuhan (pahina 27)

1. Ang mga importanteng gawain ang dapat unahin. Ang mahahalaga o importanteng gawain ay dapat matukoy o maihiwalay sa mga gawaing kailangan ding gawin.
2. Kapag natukoy na ang mahahalagang gawain, gawan ito ng iskedyul para mapagtuunan ng pansin at maisagawa ang mga ito.
3. Ang pinakamahalagang bahagi sa pag-iiskedyul ng gawain ay ang pagkasakatuparan ito, kailangang disiplinahin ang sarili na sundin ang nakatala sa iskedyul. Kailangang iwasan ang ugaling pagpapabukas ng mga gawain.
4. Iwasan ang mga gawaing hindi produktibo o hindi nakatutulong. Tukuyin mo ang mga gawaing ginagawa mo pero hindi naman nakatutulong para sa iyong kabutihan. Kapag natukoy mo na ang mga ito, iwasan mo na ito o kaya'y palitan mo ng mga nakabubuting gawain.

5. Ang pagkalkula ng oras ay mahalaga para maiwasan mo ang pagiging huli sa iyong mga dadaluhang miting o deadline sa mga gawain. Sa pamamagitan ng pagtantiya kung ilang oras mong nagagawa ang isang bagay o gawain, makakalkula na nang maayos ang tamang oras para matapos mo ang iyong mga gawain.

Subukin Natin Ito (pahina 31)

1. Naintindihan ko ang ibang bahagi ng talaan, pero kailangan ko ng tulong para maunawaan ang ibang bahagi nito. Ang maraming numero o kodigo ay nakalilito.
2. Sa pamamagitan ng pagbasa ng mga talaan, malalaman mo ang maaari mong sakyan sa iyong pagbibiyahe ayon sa iyong kaluwagan.

Subukin Natin Ito (pahina 36)

1. Si G. Lopez ay sasakay sa biyaheng SF6/10.
2. Sa Biyernes sa ika-9:00 ng umaga
3. Ang babayaran niya ay ₱5080.00.
4. Darating siya sa Sabado sa oras na 0700 o ika-7:00 ng umaga.
5. Sa Huwebes ng ika-1900 na oras o ika-7:00 ng gabi

Subukin Natin Ito (pahina 38)

1. Paglitaw ng buwan: sa oras na 0452
Paglubog ng buwan: sa oras na 1730
2. Paglitaw ng buwan: sa oras na 0756
Paglubog ng buwan: sa oras na 2104
3. Paglitaw ng buwan: sa oras na 0414
Paglubog ng buwan: sa oras na 1712
4. Paglitaw ng buwan: sa oras na 0701
Paglubog ng buwan: sa oras na 1945
5. Paglitaw ng buwan: sa oras na 0546
Paglubog ng buwan: sa oras na 1908

Subukin ang Iyong Natutuhan (pp. 39–41)

- A. 1. Sa oras na 1100
 2. Biyahe bilang 5J-567
 3. Biyahe bilang 5J-561
 4. Sa oras na 0610
- B. 1. Sa Lunes sa oras na 2000
 2. ₱ 1425.00
 3. Sa Sabado sa oras na 1800
 4. SF1/8
- C. 1. paglitaw ng buwan: sa oras na 0433
 paglubog ng buwan: sa oras na 1608
 2. paglitaw ng buwan: sa oras na 0701
 paglubog ng buwan: sa oras na 1945
 3. paglitaw ng buwan: sa oras na 0459
 paglubog ng buwan: sa oras na 1636
 4. paglitaw ng buwan: sa oras na 0314
 paglubog ng buwan: sa oras na 1450

GAANO ANG NATUTUHAN MO (pp. 42–44)

1. Si Mang Vic ay nagpintura ng bubong ng bahay nila nang may apat na oras at tatlumpu't limang minuto.

	Oras	Minuto	
Bawasan ng 1 oras →	6 - 1 1	12 + 60 37	← Dagdagan ng 60 minuto
	Oras	Minuto	
	5 - 1	72 - 37	
	4	35	4 oras at 35 minuto

2. Ang biyahe ni Mang Joey ay tumagal ng 5 oras at 20 minuto.

	Oras	Minuto	
Bawasan ng 1 oras →	15 - 1	05 + 60	← Dagdagan ng 60 minuto
	09	45	
	Oras	Minuto	
	14	65	
	- 09	- 45	
	5	20	5 oras at 20 minuto

3. Iskedyul para sa pangalawang pag-inom ng gamot: sa oras na 1215

	Oras	Minuto		Oras para pangalawang pag-inom ng gamot
	08	45		
Dagdagan ng 3 oras	+ 3	+ 30	Dagdagan ng 30 minuto	
	11	75		1175 oras

Oras	Minuto
11	75
+ 1	- 60
12	15

1215 oras

Iskedyul para sa pangatlong pag-inom ng gamot: sa oras na 1545

	Oras	Minuto		Oras para pangatlong pag-inom ng gamot
	12	15		
Dagdagan ng 3 oras →	+ 3	+ 30	← Dagdagan ng 30 minuto	
	15	45		1545 oras

4. a. Ugaling mañana – Kailangang mabago ng mga Pilipino ang ugaling pagpapabukas ng mga gawaing maaari pang gawin sa ngayon. Kailangang may disiplina sa sarili para magawa ang mahahalagang bagay sa takdang oras o panahon.

- b. Pagsusugal – Ito ay isang bisyong kinahihiligan ng mga Pilipino. Ang mga nahihilig sa sugal ay nakalilimot ng kanilang mga obligasyon at responsibilidad sa buhay. Kailangang iwasang hindi malulong sa sugal kung gustong umasenso sa buhay, at makatulong sa komunidad at bayan.
 - c. Takdang pagdating sa mga dadaluhang miting o usapan – Ang mga Pilipino ay nababantog sa pagiging huli palagi sa pagdating sa mga pagtitipon, miting, o usapan dahil iniisip nilang hindi naman magsisimula ang mga ito sa takdang oras. Kailangan natin dumating sa mga pagtitipon, miting, o usapan sa takdang oras para hindi natin maaksaya ang oras ng mga taong dumadalo o dumarating sa takdang oras.
5. a. SF5/9
- b. ₱4750.00
- c. pier 4
- d. sa Huwebes sa oras na 0330

TALAHULUGANAN

bantog sa kasamaan. Natataguriang bantog sa kasamaan ang isang tao kung palagi siyang nasasangkot sa katiwalian o mga gawaing kriminal.

ugaling mañana. Ang gawing pagpapabukas o pag-antala ng mga gawain maaaring gawin ngayon: (ang salitang mañana ay salitang Español na ang ibig sabihin ay “bukas”).

MGA SANGGUNIAN

Covey, Stephen. *First Things First*. Simon & Schuster Inc., New York 1994.

Department of Transport & Works. 2000. Bus Times.
<<http://www.nt.gov.au/dtw/public/bustimes/route1.shtml>>.
November 22, 2000, date accessed.

U.S. Naval Observatory, Astronomical Applications Department. 2000.
Rise and Set times of sun & moon. <http://mach.usno.navy.mil/cgi-bin/aa_rstablew>. December 5, 2000, date accessed.

Philippine Airlines. 2000. Flight Schedules.
<http://www.philippineair.com/body_lax.htm>. November 23, 2000, date accessed.

Cebu Pacific Air. 2000. Flight Schedules.
<<http://www.cebupacificair.com/html/schedules.asp>>. November 23, 2000, date accessed.

Victory Liner. 2000. Bus rates and schedules.
<<http://www.trapik.com/transit/victoryliner.htm>>. November 23, 2000, date accessed.

WG & A Superferry. 2000. Sea Transportation.
<<http://www.lakbay.net.ph/seatransfers/wga3.html#manila>>.
November 23, 2000, date accessed.